

Vergaderjaar 2013–2014

29 279

Rechtsstaat en Rechtsorde

Nr. 204

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2014

In mijn brief van 14 november 2013 (Kamerstuk 29 279, nr. 177) heb ik u geïnformeerd over de voortgang van het programma Versterking Prestaties Strafrechtketen (VPS). Bijgevoegd treft u, mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, een nieuwe voortgangsrapportage aan¹, die ik hieronder toelicht.

Strafrechtketen moet correct, effectief, zorgvuldig en transparant functioneren

Het strafrecht is normstellend en een belangrijk instrument voor de beveiliging van onze samenleving. Het geeft de overheid de bevoegdheid binnen rechtstatelijke kaders diep in te grijpen in het leven van burgers en bij normovertreding straffen op te leggen en uit te voeren. Tegelijkertijd biedt het strafrecht rechtsbescherming aan verdachten, re-integratiekansen aan bestrafte daders en hulp aan slachtoffers.

Het strafrecht wordt uitgevoerd door de strafrechtketen. Van de organisaties in deze keten mag worden verwacht dat zij elk vanuit hun eigen (rechtstatelijke) rol in hun onderlinge samenwerking correct, effectief, zorgvuldig en transparant optreden. Dit geldt zowel voor elke strafzaak als voor het geheel van het strafrechtstelsel.

De samenwerking in de strafrechtketen is in hoge mate bepalend voor het bereiken van de maatschappelijke doelen en daarmee de geloofwaardigheid van het strafrecht. Naast grote ontwikkelingen als de vorming van de Nationale Politie en de herziening van de gerechtelijke kaart, heb ik mij dan ook – gesteund voelend door de Algemene Rekenkamer – tot doel gesteld de maatschappelijke prestaties van de strafrechtketen als geheel te versterken.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Op koers

Ik heb in mijn brief van 5 juli 2013² concrete en ambitieuze doelstellingen geformuleerd die ik tot en met het jaar 2016 wil realiseren en constateer nu dat de versterking van de prestaties van de strafrechtketen op koers ligt. Inmiddels wordt de kwaliteit van de ketenprestaties fors verbeterd, zijn er concrete stappen gezet in het kader van de digitalisering van de keten, is het zicht op de prestaties van de keten aanmerkelijk verbeterd en zijn diverse wetsvoorstellen in ontwikkeling of al aan uw Kamer aangeboden.

Kwaliteit van de ketenprestaties: burger beter bediend

Politie en OM verbeteren samen de dienstverlening aan burgers in het kader van het aangifteproces en aan betere en hoogwaardiger producten, zoals processen-verbaal, die de basis vormen voor de vervolging en berechting van verdachten. Een proces van lange adem, maar al wel met concreet resultaat. Zo krijgt al rond de 95% van de aangevers van woninginbraken en ruim 90% van de aangevers van straatroof en overvallen binnen twee weken een persoonlijke terugkoppeling. Met hun ketenpartners hebben politie en OM de afhandeling van veelvoorkomende criminaliteit een sterke impuls gegeven door de landelijke invoering van de ZSM-werkwijze. Bij ZSM handelen partijen als politie, OM, reclassering, Raad voor de kindbescherming, HALT en Slachtofferhulp Nederland strafbare feiten snel, selectief en zorgvuldig af. Vanaf 1 januari 2015 zal Slachtofferhulp Nederland op de tien ZSM-locaties zeven dagen per week actief slachtoffers benaderen en hen waar nodig juridisch bijstaan, psychosociale of andere hulp aanbieden. Dit betekent dat maar liefst 100.000 slachtoffers per jaar kunnen worden bereikt. Een prachtig voorbeeld van een betekenisvolle manier van werken in de strafrechtketen.

Daarnaast voeren de ketenorganisaties de samenwerking op, stellen daarvoor procedures vast en maken concrete werkafspraken. Tussen politie en OM gaat het daarbij onder meer om afspraken over de in- en uitscreening en de seponering van zaken en over het bewaken van de zaakstromen. OM en ZM richten samen logistieke centra in waarbinnen een gedeeltelijk in samenwerking administratie wordt gevoerd zodat een effectievere zittingsplanning ontstaat, zaaksdossiers tijdig door OM en ZM op volledigheid en kwaliteitscriteria worden getoetst en een 1-loketfunctie wordt gecreëerd voor externe contacten met onder meer slachtoffers en raadslieden. Voor de verbeterde tenuitvoerlegging van sancties is op 1 januari 2014 het Administratie- en InformatieCentrum voor de Executieketen (AICE) van start gegaan.

Digitalisering: concrete stappen gezet

Een jaar geleden heb ik aangekondigd werk te zullen maken van de digitalisering van de keten; een belangrijke voorwaarde om de kwaliteit van de prestaties verder te verhogen. Met inzet van beperkte middelen en systeemaanpassingen en door de bundeling en het richten van digitaliseringsinitiatieven in de keten wil ik in 2016 een eerste overzichtelijke maar onomkeerbare stap zetten naar het op de langere termijn volledig digitaal werken van de strafrechtketen. In het hart van de operatie bevinden zich de begin dit jaar gestarte proeftuinen in Noord-Nederland, Rotterdam en Den Haag. Daarnaast zijn – zoals uit bijgaand rapport blijkt – al meerdere digitale voorzieningen voor burgers en professionals in gebruik genomen. Ik streef er naar om vanaf 2016 de ketenorganisaties van de politie, dus

² Kamerstuk 29 279, nr. 165

aan de voorkant van de keten tot en met de fase van de executie voor een belangrijk deel digitaal met elkaar te laten communiceren.

Zicht gerealiseerd op de ketenprestaties

Een grote slag is gemaakt in het inzichtelijk maken van de prestaties van de strafrechtenketen. De eerder aangekondigde strafrechtenketenmonitor is operationeel en geeft inzicht in de zaakstromen binnen de strafrechtenketen. In de komende jaren wordt de monitor stap voor stap uitgebreid. De monitor geeft ketenorganisaties steeds meer greep op de prestaties. Zo wordt het mogelijk zo nodig gericht nieuwe verbetermaatregelen te treffen.

Wetgeving volop in ontwikkeling

Er zijn inmiddels diverse wetsvoorstellen in ontwikkeling of al naar uw Kamer gestuurd. Een aantal is al door de Eerste Kamer aanvaard. De modernisering van het Wetboek van Strafvordering komt op stoom. Recent hebben op een landelijk congres professionals uit onder meer de wetenschap en de strafrechtenketen een goede inhoudelijke bijdrage geleverd voor de herziening van het wetboek. Vóór het zomerreces van volgend jaar ontvangt u van mij een contourennota waarin ik de hoofdlijnen van het nieuwe wetboek uitvoerig zal toelichten.

Conclusie: op koers

De versterking van de ketenprestaties ligt op koers en de vaart zit er in. Ik ben mij ervan bewust dat er veel wordt gevraagd van de professionals en de organisaties in de keten. Het is een proces van lange adem waarin nog veel en complex werk verricht moet worden en waaraan risico's en onzekerheden zijn verbonden. Desondanks zie ik dat de professionals en organisaties sterk gemotiveerd aan concrete prestatieverbeteringen werken en dat de eerste resultaten hiervan zichtbaar worden.

De huidige resultaten geven mij het vertrouwen dat de ambities en doelstellingen voor 2016 binnen bereik zijn.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten